

УДК 351.74 (477)

DOI: 10.15587/2523-4153.2018.135788

ХАРАКТЕРИСТИКА НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

© В. Е. Нечаєв

Наукова стаття присвячена висвітленню наукових підходів щодо розуміння таких категорій як «поліцейська послуга», «публічна послуга», в результаті чого запропоновано поняття публічна послуга, що надається Національною поліцією України. Розкрито надання публічних послуг в залежності від підрозділу Національної поліції України. Виокремлено сфери реалізації публічних послуг, які надаються Національною поліцією України з обґрунтуванням на нормативно-правові акти. Так публічними послугами у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку слід розуміти діяльність органів і посадових осіб Національної поліції, що здійснюється на засадах гласності, відкритості та активної взаємодії з громадськістю, з метою задоволення нагальних потреб і запитів населення щодо забезпечення необхідних умов для безпечного існування, нормальної життєдіяльності та соціальної взаємодії (комунікації, спілкування, тощо), вільної і безперешкодної реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Доведено надання публічних послуг Національною поліцією України в таких сферах:

1) пов'язана з видачею документів дозвільного характеру щодо вогнепальної зброї, боєприпасів, інших предметів;

2) безпеки дорожнього руху;

3) охоронної діяльності (охорона майна громадян, організацій, а також об'єктів, що підлягають обов'язковій охороні тощо).

Встановлено, що публічно-сервісну функцію в діяльності Національної поліції України можна розглядати в широкому та вузькому розумінні. У широкому розумінні – це нормативно визначена діяльність спеціально створеної державної інституції, яка спрямована на виконання завдань і функцій держави щодо забезпечення прав і свобод людини, а також захист інтересів суспільства й держави, підтримання публічного порядку та безпеки, протидії злочинності. У вузькому розумінні, то ця діяльність спрямована на надання публічних послуг у сфері публічної безпеки і порядку, що здійснюється за заявою фізичних та юридичних осіб, і на набуття, зміну чи припинення прав або обов'язків у відповідній сфері публічних відносин

Ключові слова: класифікація, послуга, поліцейська послуга, публічна послуга, сервісна функція, суб'єкти, сфера

1. Вступ

Ухвалення Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», якою було закріплено чотири основні напрями розвитку нашої країни, є важливою передумовою впровадження в державі європейських стандартів життя, виходу України на провідні позиції світу, забезпечення на якісно новому рівні прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Одним із них є «вектор безпеки», який передбачає комплекс дій правового та організаційного характеру, що зумовлено необхідністю здійснення певної реформи. Він уміщує здійснення дев'яти самостійних, але водночас пов'язаних однією метою реформ. Запропонована та поступово здійснювана реформа правоохоронної системи передбачає саме коригування завдань і функцій правоохоронних органів, зміну ставлення органів правопорядку до виконання службових обов'язків у напрямі усвідомлення їх як надання оплачуваних державою послуг щодо забезпечення безпеки кожної людини, її особистих та майнових прав, суспільних і державних інтересів [1].

2. Літературний огляд

Зміна «державоцентристської» ідеології на «людиноцентристську», визнання пріоритету служіння держави людині (публічно-сервісна діяльність)

– це, безумовно, як зазначив С. Г. Стеценко, позитивні досягнення українського суспільства [2].

У працях українських правників у разі використання категорії «послуги» головний акцент робиться на юридичних аспектах, зокрема на адміністративній процедурі їх надання. Пояснити це можна тим, що першими вченими, які сформували теорію послуг в Україні, є, насамперед, представники науки адміністративного права (В. Б. Авер'янов, І. П. Голосніченко, С. В. Ківалов, І. Б. Коліушко, В. С. Куйбіда, А. О. Селіванов, В. П. Тимошук та інші).

В. М. Гаращук стверджує, що те, що головними опонентами цієї теорії є також представники юридичної науки, які ставлять під сумнів саму можливість вживання категорії «послуги» стосовно діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування [3, с. 109–114], зумовило особливо жваві дискусії із цього питання в юриспруденції.

В. Б. Авер'янов та О. М. Буханевич зазначають, що якщо розглянути види суспільних відносин, в яких перебувають суб'єкти адміністративного права, то з'ясується, що управлінський характер у них аж ніяк не переважає. Так, наприклад, діяльність щодо:

1) застосування до громадян адміністративного примусу (так звана «поліцейська» діяльність);

2) захисту порушених прав і свобод громадян (розгляд скарг);

3) розгляду і вирішення індивідуальних адміністративних справ за зверненням приватних осіб;

4) надання багатоманітних адміністративних послуг (у вигляді дозвільно-реєстраційних та інших подібних дій);

5) прийняття зобов'язуючих рішень щодо приватних осіб у процесі вирішення так званих «публічних потреб» – за своєю суттю не є управлінською, хоча й виникає у зв'язку зі здійсненням державного (а точніше – публічного) управління. Водночас не можна заперечувати, що певна частина суспільних відносин, що перебувають у сфері регулювання адміністративного права, є дійсно управлінськими в класичному розумінні цього поняття. Але принциповим є те, що не ці відносини домінують у змісті предмета адміністративного права [4, с. 8; 5, с. 24–25].

Об'єктивним критерієм виокремлення з маси суспільних відносин тих, що становлять предмет адміністративного права, В. Б. Авер'янов та О. М. Буханевич вважає не управлінський характер регульованих відносин, а обов'язкову наявність у цих відносинах особливого суб'єкта, в якому уособлюється так звана «публічна адміністрація» – у вигляді або державних органів виконавчої влади, або виконавчих органів місцевого самоврядування (яке виступає, як відомо, формою реалізації публічної влади) [4, с. 8; 5, с. 25].

Проте питання публічних послуг, що надаються Національною поліцією України, потребують подальшого їх детального вивчення.

3. Мета та задачі дослідження

Мета статті полягає в тому, щоб на підставі комплексного аналізу наявних наукових та нормативних джерел розкрити зміст публічних послуг, що надаються підрозділами Національної поліції України.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

1) розкрити розуміння категорій «публічна послуга», «поліцейська послуга»;

2) виокремити підрозділи національної поліції, які надають публічні послуги.

4. Характеристика публічних послуг в діяльності Національної поліції України

Обов'язок України, яка за Конституцією є демократичною та правовою державою, – встановити та підтримувати у країні такий порядок суспільного життя, який би дозволяв його учасникам вільно, безперешкодно та безпечно реалізовувати свої права, свободи, законні інтереси, а також обов'язки. Діяльність кожної ланки апарату держави у тій чи іншій мірі задіяна у виконанні даних завдань, однак, для одних робота у цьому напрямку є основною, а для інших – супутньою. Окрема та особлива роль у питанні забезпечення вищезначеного порядку у державі належить Національній поліції України, серед головних завдань якої значиться надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Слід зазначити, що проблематика забезпечення громадського порядку та громадської безпеки не є новою для вітчизняної правової науки, її окремі аспекти вивчали В. В. Копейцков, М. В. Цвік, О. М. Бандурка, С. В. Курінний, Ю. Ф. Кравченко,

Є. Б. Альховський, М. М. Долгополова, С. М. Гусаров, В. В. Доненко та ін. На жаль, доводиться констатувати, що це поняття є новим для українського законодавства та юридичної науки. Тож враховуючи синонімічність понять «публічний порядок» та «громадський порядок», з метою з'ясування сутності поняття «публічний порядок» проаналізуємо наукові підходи до визначення поняття «громадський порядок».

Так, В. П. Нагребельний та Ю. С. Шемшученко розуміють його як урегульовану правовими та іншими соціальними нормами систему суспільних відносин, що забезпечує захист прав і свобод громадян, їх життя і здоров'я, поважання честі та людської гідності, дотримання норм суспільної моралі [6]. Сферу громадського порядку, як пишуть правники, становлять переважно відносини, що виникають і розвиваються у громадських місцях, до яких належать насамперед місця спільного проживання, праці, відпочинку, а також спілкування людей з метою задоволення різноманітних життєвих потреб [6].

Ф. Є. Колонтаєвський вважає, що громадський порядок – це система суспільних відносин, що виникають та існують здебільшого в громадських місцях. Дослідник відмічає, що ця система передбачає дотримання норм права й інших соціальних норм, спрямованих на забезпечення особистої безпеки громадян та громадської безпеки, створення сприятливих умов для нормального функціонування підприємств, установ, організацій і громадських об'єднань [7, с. 9].

Автори популярної юридичної енциклопедії визначили громадський порядок як зумовлену закономірностями соціального розвитку систему правил та інститутів, що забезпечує упорядкованість суспільних відносин і надає їм певну організаційну форму. Правники відмічають, що така дефініція має подвійне значення: в широкому – воно ідентичне громадському устрою і означає сукупність всіх правил, що регламентують суспільні процеси і відносини між його окремими частинами; у вузькому – інститути і норми, що обумовлюють статус людини і громадянина та соціальних груп у суспільстві тою мірою, якою це зумовлено їх інтересами та закономірностями розвитку самого суспільства, а також науково обґрунтовані відносини між членами суспільства та його структурними елементами [8, с. 81].

Варто відзначити, що поряд із публічним порядком досить часто ведуть мову про правопорядок (правовий порядок), який є явищем більш вузьким, оскільки позначає впорядкованість суспільних відносин виключно юридичними (правовими) засобами, у той час як публічний порядок ґрунтується на набагато ширшому колі інструментів соціального регулювання, зокрема, сюди входять звичаї, норми моралі та ін.

М. В. Цвік зазначає, що у системі громадського порядку особливе місце посідає правопорядок. Як елемент державно організованого суспільства, він спрямований на управління та організацію головних, панівних, основоположних суспільних відносин, які об'єктивно вимагають організованості, упорядкованості на стабільних регулятивних засадах. Такими регуляторами, породженими самим життям, є норми права, реалізація яких логічно веде до створення пра-

вопорядку [9, с. 397]. Правник підкреслює, що громадський порядок і правопорядок характеризуються низкою спільних рис, зокрема, вони є суспільними явищами, виникають фактично як результат реалізації соціальних норм, мають вольовий та нормативний характер і т. ін. [9, с. 398]. Водночас, наголошує М. В. Цвік, вони різняться між собою за обсягом нормативної основи регулювання суспільних відносин: громадський порядок складається внаслідок реалізації всієї сукупності соціальних норм – традицій, моралі, права, звичаїв, тощо; правопорядок же виникає і функціонує тільки на підставі реалізації правових норм. Тому він є складовою частиною суспільного порядку.

Громадський порядок і правопорядок перебувають у взаємозв'язку, впливають один на одного. Як складова частина громадського порядку, правопорядок обумовлює багато в чому його загальний стан [9, с. 398].

Не можна не зауважити й на тій обставині, що немає серед дослідників одностайності і в питанні співвідношення понять «громадська безпека» та «громадський порядок». В цілому склалося три підходи до бачення даної проблеми. Одну групу складають дослідники (наприклад, І. Веремєєнко, М. Єропкін, Г. Туманов та ін.), які вважають, що громадська безпека становить структурний (або складовий) елемент громадського порядку. Учасники другої групи (П. Гришанін, П. Матишевський та ін.), навпаки, вважають, що громадська безпека включає громадський порядок. І, нарешті, прибічники третього підходу (наприклад, А. Серьогін, О. Прокопенко, О. Доценко та ін.) виходять із того, що обидві категорії, хоча й тісно пов'язані між собою, втім, є самостійними [10]. Ми схильні підтримати останню точку зору, оскільки переконані, що громадський порядок та громадська безпека, хоча й тісно пов'язані між собою, впливають та значними чином обумовлюють один одного, втім, все ж таки є самостійними явищами і, відповідно, суспільно-правовими категоріями.

Спіраючись на вищевикладене з приводу сутності понять «публічний» та «громадський», «громадська безпека» та «громадський порядок», а також «правапорядок», можемо зробити висновок про те, що під публічними послугами у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку слід розуміти діяльність органів і посадових осіб Національної поліції, що здійснюється на засадах гласності, відкритості та активної взаємодії з громадськістю, з метою задоволення нагальних потреб і запитів населення щодо забезпечення необхідних умов для безпечного існування, нормальної життєдіяльності та соціальної взаємодії (комунікації, спілкування, тощо), вільної і безперешкодної реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Розкривши поняття публічних послуг, що надаються Національною поліцією перейдемо до висвітлення підрозділів Національної поліції, які надають публічні послуги.

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію», основними завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах:

1) забезпечення публічної безпеки і порядку;

2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;

3) протидії злочинності;

4) надання допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги (в межах, визначених законом). Введення нового терміна «надання послуг» дало змогу зробити значний крок до переосмислення ролі, завдань і призначення Національної поліції, наближення її діяльності до європейських стандартів. Це має сприяти покращенню реагування на всі звернення громадян, поліпшенню виконання публічно-сервісної функції поліції шляхом надання якісних послуг населенню.

Запровадження терміна «поліцейські послуги» для характеристики завдань Національної поліції свідчить про намагання змінити філософію цього виду правоохоронного органу – трансформувати його функції з контрольно-репресивних на сервісні. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. № 580-VIII задає правильний напрям для формування правоохоронного органу нової якості, хоча, безперечно, від тексту цього Закону та назви органу така якість залежить не настільки суттєво, наскільки на неї впливатиме подальша практика добору кадрів, організації їхньої роботи, матеріально-технічного забезпечення та комунікації поліцейських із суспільством [11].

Громадськість погоджується та насправді схвалює здійснення поліцією легітимної влади доти, доки помітно, що поліція виконує свої завдання в етично прийнятні способи й заради гідних демократичних цінностей. Своєю чергою, коли вона задовольняє ці вимоги, поліція має повне право розраховувати, що громадськість довірятиме їй виконувати її обов'язки та співпрацюватиме з нею в цьому [12].

Забезпечення спокою та закону в суспільстві саме і є класичними загальними цілями поліції та її головною відповідальністю, яку часто називають завданням забезпечення поліцією «публічного порядку». Це дуже широке поняття, яке охоплює цілу низку заходів, що здійснює поліція, серед яких можна назвати охорону безпеки й недоторканності осіб (як фізичних, так і юридичних) і майна (як приватного, так і публічного) та застосування закону у відносинах між державою і приватними особами, а також між особами [12].

Запровадження терміна «поліцейські послуги» та введення його у правовий обіг спрямовано на те, щоб:

– по-перше, зробити поліцію захисником прав і свобод людини, а також прав і законних інтересів суспільства, як це, власне, має бути в сучасній демократичній державі;

– по-друге, повернути довіру населення насамперед шляхом наближення правоохоронців до громадян, через їх максимальне залучення до роботи на вулицях, а не в кабінетах;

– по-третє, підвищити якість та ефективність взаємодії правоохоронців з усіма інститутами громадськості, а також з іншими органами влади та місцевого самоврядування;

– по-четверте, забезпечити високий рівень мобільності та оснащеності поліцейських;

– по-п'яте, оптимізувати організаційно-функціональну та штатну структури поліцейських сил, а також витрати на їх утримання. Це має сприяти створенню поліції саме як сервісної служби, що відображає прагнення влади змусити правоохоронну систему служити інтересам громадян і суспільству в цілому, захищати та сприяти їх нормальній реалізації [13].

Публічно-сервісну функцію в діяльності Національної поліції України можна розглядати в широкому та вузькому розуміннях. У *широкому розумінні* – це нормативно визначена діяльність спеціально створеної державної інституції, яка спрямована на виконання завдань і функцій держави щодо забезпечення прав і свобод людини, а також захист інтересів суспільства й держави, підтримання публічного порядку та безпеки, протидії злочинності.

Якщо розглядати *публічно-сервісну функцію Національної поліції України у вузькому розумінні*, то ця діяльність спрямована на надання публічних послуг у сфері публічної безпеки і порядку, що здійснюється за заявою фізичних та юридичних осіб, і на набуття, зміну чи припинення прав або обов'язків у відповідній сфері публічних відносин [1].

Необхідно погодитись із тезою Є. О. Легези, який стверджує: “Отримання дозволу у сфері обігу зброї складне і вимагає від громадянина збирання великого переліку документів у різних суб'єктах державної влади. З іншого боку, держава повинна забезпечити належний громадський порядок та безпеку для громадян нашої держави” [14, 70].

Правовою основою публічно-сервісної функції Національної поліції України є: постанови Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 р. № 1098 “Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби платних послуг” (назва – в редакції 2015 р.), від 04.06.2007 р. № 795 “Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання” (те саме), від 28.10.2015 р. № 889 “Про утворення територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ”, від 23.12.2015 р. № 1138 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань діяльності територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ”, від 02.11.2016 р. № 770 “Деякі питання надання адміністративних послуг у сфері міграції”, наказ МВС України від 18.01.2016 р. № 28 “Про організацію взаємодії підрозділів Експертної служби МВС із територіальними органами з надання сервісних послуг МВС”.

5. Результати дослідження та їх обговорення

Однак, така класифікація дещо хаотично поєднує декілька можливих критеріїв класифікації послуг, оскільки включає до себе і розмежування за суб'єктом надання послуг, і за суб'єктом їх отримання, і за сферою реалізації послуг. На нашу думку в цій класифікації не обґрунтована необхідність виділення окремим видом послуг державного апарату, які надаються платникам податків, з-поміж інших пос-

луг, які також надаються державним апаратом і базуються на здійсненні владних повноважень. Навряд чи можна погодитись з формулюванням четвертої групи публічних послуг, оскільки, по-перше, не всі функції державних органів спрямовані на надання публічних послуг суспільству, а, по-друге, знову ж таки до цієї групи можна віднести будь-які послуги, які надаються органами державної влади, а отже не має сенсу окремо виділяти перші дві групи.

Достатньо цікаву класифікацію публічних послуг пропонує А.В. Нестеров. Він поділяє публічні послуги на:

- 1) послуги, які відображені у потребах (необхідні);
- 2) законні (обов'язкові для послугодавців) послуги;
- 3) послуги, які реалізуються (реальні) [15, с. 23].

Не можна не погодитись, що дана класифікація публічних послуг викликає певний науковий інтерес, оскільки характеризує послуги з точки зору їх необхідності. Разом з тим, таку класифікацію брати за основу не доцільно, оскільки сутність публічних послуг все ж таки не знаходить своє відображення повною мірою. Крім того, на нашу думку, і необхідні послуги, і законні послуги, які пропонує науковець, повинні бути у будь-якому випадку реалізовані і становити реальні послуги, які виділені науковцем в окрему групу.

Провівши аналіз запропонованих класифікацій публічних послуг не тільки з боку вітчизняних вчених, а й вчених здебільшого Російської Федерації, з'ясувавши роль адміністративного права у підсистемі приватного та публічного права та у державному регулюванні, пропонуємо виділити серед всіх існуючих класифікацій наступні групи. До першої групи доцільним буде віднести види послуг, виокремленні за суб'єктом надання послуг, тобто, державні послуги і муніципальні послуги. До другої групи, відповідно до класифікації за владно-розпорядчою діяльністю органів державної влади (органів місцевого самоврядування), можна віднести адміністративні, господарські, консультаційні та інформаційно-довідкові послуги. До наступної групи пропонуємо віднести послуги, визначені за сферою їх реалізації: соціальні послуги, послуги у сфері економічної діяльності і послуги у сфері адміністративно-політичної діяльності.

Також пропонуємо поділ публічних послуг за юридичними наслідками, що надаються підрозділами Національної поліції України. До цієї групи можна віднести юридичні дії та фактичні дії. Юридичні дії – це такі юридичні факти, спричинення яких залежить від волі людей та породжує певні правові наслідки [16, с. 140] У ракурсі даного дослідження серед таких юридичних дій можна виділити публічні послуги з ліцензування господарської діяльності, державної реєстрації суб'єктів господарювання, послуги з видачі актів громадянського стану, дозволів тощо. Тобто, правовим наслідком у таких випадках буде виступати неодмінна видача адресату певного юридичного документу, за яким він звернувся. Натомість фактичні дії не мають наслідком видачу юридичних документів. Для фактичних дій насамперед характерною ознакою є наявність певного інтересу у адресата на отримання послуги, ре-

зультат якої не пов'язаний із зобов'язанням іншої сторони надати юридично оформлений документ [17, с. 131]. До таких послуг можна віднести консультативну діяльність, надання інформації з баз даних, яка, відповідно до законодавства України, не потребує будь-якого оформлення. При чому, юридичні дії, відповідно до законодавства України (Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб підприємців», Закон України «Про дозвільну систему»), можуть надаватися лише спеціально уповноваженими державними органами, а фактичні дії можуть бути надані також будь-якими державними органами та державними установами відповідно до їх спеціалізації.

6. Висновки

На підставі комплексного аналізу наявних наукових та нормативних джерел висвітлено зміст публічних послуг, що надаються підрозділами Національної поліції України та розкриті наступні задачі:

1. Розкрито розуміння категорій «публічна послуга», «поліцейська послуга». Так публічними

послугами у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку слід розуміти діяльність органів і посадових осіб Національної поліції, що здійснюється на засадах гласності, відкритості та активної взаємодії з громадськістю, з метою задоволення нагальних потреб і запитів населення щодо забезпечення необхідних умов для безпечного існування, нормальної життєдіяльності та соціальної взаємодії (комунікації, спілкування, тощо), вільної і безперешкодної реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

2. Виокремлено підрозділи національної поліції, які надають публічні послуги. Отже, на підставі викладеного публічні послуги, що надаються Національною поліцією України, можна виокремити в таких сферах:

1) пов'язана з видачею документів дозвільного характеру щодо вогнепальної зброї, боєприпасів, інших предметів;

2) безпеки дорожнього руху;

3) охоронної діяльності (охорона майна громадян, організацій, а також об'єктів, що підлягають обов'язковій охороні тощо).

Література

1. Джафарова О. В. Щодо розуміння категорії “публічно-сервісна діяльність” Національної поліції // Безпека дорожнього руху: правові та організаційні аспекти : мат. XI Міжнар. наук.-пр. конф. Кривий Ріг, 2017. С. 72–73.
2. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: навч. пос. Київ: Атіка, 2007. 624 с.
3. Гарашук В. М. Управлінські послуги – новий інститут чи нова помилка? // Вісник Академії правових наук України. 2001. № 3. С. 109–114.
4. Авер'янов В. Б. Реформування українського адміністративного права: необхідність переосмислення теоретичних постулатів: зб. наук. пр. // Актуальні проблеми держави і права. 2003. № 19. С. 8–12.
5. Буханевич О. М. Теоретико-правові та праксеологічні засади надання адміністративних послуг в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2016. 455 с.
6. Повноваження // Юридична енциклопедія / ред. Шемшученко Ю. С. та ін. Київ: Укр. енцикл., 2002. URL: <http://cyclor.com.ua/content/view/full/924/58/1/18/#38268>
7. Колонтаевский Ф. Е. Организационные основы охраны общественного порядка в современных условиях: научн. докл. ... д-ра юрид. наук. Москва, 1996. С. 9–13.
8. Популярна юридична енциклопедія. Київ: Юрінком Інтер, 2002. 528 с.
9. Загальна теорія держави і права: підручник / Цвік М. В. та ін.; За ред. Цвік М. В., Ткаченко В. Д., Петришина О. В. Харків: Право, 2002. 432 с.
10. Прокопенко О. Ю. Поняття та система адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2010. № 3. С. 190–198. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VKhnuvs_2010_3_27.pdf
11. Чим відрізнятиметься нова поліція: головні факти. 2015. URL: <http://lviv.vgorode.ua/news/sobytyia/263243-chym-vidrizniatymetsia-nova-politsiia-holovni-fakty>
12. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / ред. Банчук А. Київ: Вид. Москаленко О. М., 2013. 588 с.
13. Ластович Д. М. Місце та значення поліцейських послуг в діяльності Національної поліції // Форум права. 2016. № 1. С. 141–146. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_1_25.pdf
14. Легеза Є. О. Порядок надання адміністративних послуг міліцією громадської безпеки у сфері обігу зброї // Вісник Академії митної служби України. Серія: “Право”. 2010. № 2. С. 66–70.
15. Нестеров А. В. Понятие услуги государственной, общественной (социальной) и публичной // Государственная власть и местное самоуправление. 2005. № 11. С. 22–26.
16. Правознавство: підручник / ред. Копейчиков В. В., Колодій А. М. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 750 с.
17. Цивільне право України. Частина перша: підручник / Азімов Ч. Н. та ін.; ред. Азімов Ч. Н., Приступа С. Н., Ігнатенко В. М. Харків: Право, 2000. 368 с.

*Рекомендовано до публікації д-р юрид. наук Легеза Є. О.
Дата надходження рукопису 10.05.2018*

Нечась Владислав Едуардович, кафедра адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, пр. Гагаріна, 26, м. Дніпро, Україна, 49005
E-mail: vladnechaev315@gmail.com